

Jacques la Tour om de tweede en derde persoon [fol. 750] daar ter plaatse bij de handel te betrekken is goedgekeurd. Maar omdat geheimhouding net zo belangrijk is als de aanwezigheid van een vervanger bij ziekte of een sterfgeval, is directeur Louis Tallefert en de hoofdadministrateur te Hooghly opgedragen hiervoor alleen de eerste en tweede persoon te Patna, met uitsluiting van de derde, te gebruiken. Aangezien de handel de enige reden is van het verblijf in Bengalen en daarvoor veel afpersing moet worden ondergaan, is het bestuur aangespoord alles in het werk te stellen deze te verbeteren. In het antwoord in de marge van het extract van de brief van Heren XVII van 2 oktober 1759, gevoegd bij de brief van 4 december 1760, is door het bestuur voorgesteld, ter bevordering van de handel in textiel, jaarlijks zoveel katoen uit Surat te bestellen, als er daarvoor ruimte in de schepen is om het via Batavia naar Bengalen te zenden. [fol. 751] Er is besloten het bestuur te Surat toe te staan jaarlijks 4 à 500.000 lb katoen in te kopen, als de prijs rond f 25,- de 100 lb ligt. Helaas is een schip van de Patnase vloot beneden Jellingij omgeslagen en een ander bij Jiaganj gezonken. Van de drie kisten baar zilver van ieder 150 staven in het eerste schip konden er twee opgevist worden, terwijl van de lading van het tweede schip 7 kisten met kruidnagels die enigszins vochtig waren, en na vijf dagen werken de rest van de lading, op een schuif tin en twee staven ijzer na, geborgen konden worden. Hoewel Bengalen slechts schade en droevige berichten geeft, wordt gehoopt op verbetering. Hopelijk heeft de premie van 100 sicca ropia's voor de vondst van de vermiste kist met 150 staven zilver enig resultaat. Zo niet, dan moet die het aangaat, een eed op trouwe behandeling en goed toezicht afleggen. [fol. 752] Om bij het passeren van forten problemen met moslims te voorkomen, moeten er op de vloten naar en van Patna bekwame en ervaren Europeanen als opzichters geplaatst worden. Omdat het voordeliger lijkt, is toegestaan dat de ingenieur voortaan het timmer- en reparatiewerk aan de forten uitvoerd voor 10 % boven het ware verschot onder de voorwaarden gevoegd bij het besluit van 28 februari 1761. Uit een proef bleek dat particulieren dit werk niet wilden doen. Het bestuur voert aan dat dat niet zal veranderen. Inmiddels zullen de gewone herstelwerken, en van de buitengewone de allernodigste, als gewoonlijk uitgevoerd worden. Te Fatwa en Dhaka dienen slechts de hoognodige reparaties uitgevoerd te worden. Als het onzeker is dat deze kantoren worden aangehouden, dienen ze achterwege te blijven. [fol. 753] De gewone en buitengewone geschenken, de uitgaven aan het hof en de zichtgiften in 1759/60, zowel als in het voorafgaande jaar f 28.827 aan de grote nawab en f 21.280,- aan de kleine nawab, zijn goedgekeurd. Er wordt aangenomen dat men met de eerste zuinig is geweest en dat de tweede wegens de netelige omstandigheden onvermijdelijk waren. De staatrekening in de brief van van 16 maart 1761 toont in 1759/60 aan uitgaven f 1.867.515 en aan inkomsten f 277.165, zodat het verlies f 1.590.350 bedraagt, wat f 1.356.426 verschilt met het verlies in het voorafgaande jaar. Hoewel men zich afvraagt waar dit heengaat, wordt een oordeel over de groei van de uitgaven opgeschort tot de resolutie van 14 maart 1761 is ontvangen. [fol. 754] Daar dit verlies Heren XVII onverwacht en ongehoord zal voorkomen, wordt erop gewezen dat, ondanks de slechte tijden, de situatie niet echt zo nadelig is)

---vermits, bij een samentrekking van de in Bengale gevallen lasten na aftrek van de aldaar behaalde winsten gedurende de vijf laatste jaaren, of zedert het jaar 1755/6 tot 1759/60, komt te blijken

dat de meerdere lasten bedragen hebben f 2.132.121, 19, 8

en dat de winsten in die jaaren

op den amfioen behaald, volgens

de Bataviase negotieboeken belopen f 3.540.678, 19, 8

soodat de winsten op den amfioen in die

vijs jaaren meerder bedragen hebben

als de lasten

f 1.408.557, -, -

of 's jaars door den anderen gerekend aan meerder winsten een somma van f 281.711,8,-.

Fol. 754r-v.

(Het bestuur is aanbevolen om in zijn brief van maart steeds de voorraden aan con-